Datum
20 mei 2022

Onderwerp
VNG inbreng SO versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer 24 mei

Geachte woordvoerders milieu van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft tot 24 mei de gelegenheid te reageren naar het schriftelijk overleg versterking stelsel kwaliteitsborging in het bodembeheer. De VNG wil u graag het gemeentelijk standpunt meegeven.

Het bodemkwaliteitstelsel is belangrijk omdat het de basis vormt voor het borgen van de kwaliteit van de uitvoering van bodemwerkzaamheden zoals onderzoek, sanering en grondverzet en bodembeschermende maatregelen. Het stelsel is een samenwerking tussen publieke en private partijen.

De VNG heeft zorgen over de uitvoerbaarheid van maatregelen door gemeenten en vraagt daarnaast aandacht voor een zuivere rolinvulling in het publiek private stelsel.

Publiek toezicht moet beter
Versterking van het publieke toezicht is noodzakelijk omdat de balans te ver naar de private kant doorslaat. Gemeenten zijn zowel beheerder van de openbare ruimte en gebiedsontwikkeling (privaat) als bevoegd gezag (publiek) bij de toetsing van meldingen voor grondverzet, bodemonderzoeken voor bouw/milieu, meldingen gesloten bodemenergiesystemen en bodemsaneringen. Zij zijn bij misstanden vaak het eerste aanspreekpunt, merken ook de gevolgen ervan maar hebben een zeer beperkte rol bij het toezicht. Wij zien een stevige rol voor het ILT hiervoor weggelegd.

Gemeenten kunnen de extra taken niet aan
Wij hebben het ministerie in februari per brief (zie bijlage) laten weten dat gemeenten een enorme disbalans hebben in de opgelegde taken versus de bijbehorende budgetten die zij daarvoor hebben. Daarom zullen gemeenten hun prioriteiten moeten leggen aan de woningbouw en energietransitie gerelateerde werkzaamheden.

De volgende passages in de brief van 4 april 2022 (30 015, nr. 104) van de staatssecretaris zijn naar inschatting van de VNG te optimistisch:

- ‘De maatregelen die ik neem, zijn gericht op alle partijen. Private en publieke partijen hebben hierin een gezamenlijke opgave’,
- ‘Ik spreek bij tekortkomingen de verantwoordelijke partij aan om deze op te lossen’,
- ‘Versterking van de VTH-keten is nodig. Daartoe worden de rollen, taken en verantwoordelijkheden van de toezichthouders (publiek, privaat, centraal en decentraal) in de keten duidelijker benoemd, waar nodig uitgebreid en beter afgestemd’.

De huidige middelen voor bodembeheer die gemeenten hebben zijn zwaar onvoldoende. In combinatie met het uitblijven van budget voor de uitvoering van deze taken voor de 323 gemeenten, die met ingang van de Omgevingswet over een half jaar een nieuwe bodemtaak krijgen, maakt dat gemeenten de door de staatssecretaris gevraagde inzet niet waar kunnen maken. Het komt bovenop de prioriteiten van het kabinet voor woningbouw en energietransitie wat een grote inzet van gemeenten vraagt.
Vandaar dat wij de staatssecretaris in de brief vragen om een realistisch uitvoerings-perspectief die niet leidt tot extra belasting/inzet van gemeenten.

We willen uw steun hiervoor vragen en ons punt aan de staatssecretaris voor te leggen.